

Partimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2565

av Annie Lööf m.fl. (C)

Öppna dörren till arbetsmarknaden

Sammanfattning

Idag har över 340 000 fler människor ett jobb att gå till än när alliansregeringen tillträdde 2006. Utanförskapet har minskat med 200 000 människor. Detta har uppnåtts samtidigt som vi gått igenom en stor internationell ekonomisk kris. Fortfarande ser vi en tudelning av Sverige där många unga, nyanlända svenskar, funktionsnedsatta och långtidsarbetslösa möts av stängda dörrar till arbetsmarknaden. Bättre matchning är ett viktigt inslag för att möta efterfrågan på arbetsmarknaden. Det är tydligt att fler reformer behövs för att fler dörrar in till jobb ska öppnas. Centerpartiet tänker fortsätta arbeta för att hela Sverige ska växa i takt och för att alla ska ha samma chans att få ett jobb.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Reformera Arbetsförmedlingen och inför jobbfixarpeng.....	3
Inför trygg flexibilitet på arbetsmarknaden.....	3
Inför en jobblinje från första dagen för nyanlända.....	4
Breda yrkesintroduktionsanställningarna.....	4
Införande av lärlingslön och satsningar på lärlingsutbildningar.....	5
Fortsätta erbjuda valfrihet i välfärden.....	5
Behålla reformerna RUT och ROT.....	6
Stärkta insatser för personer med funktionsnedsättning.....	6
Införande av matchningsanställningar.....	6
Utveckla systemet med studentmedarbetare.....	7

Utveckla alla högskolor och universitet	7
Fortsätta utveckla yrkeshögskoleutbildningar	7
Stärka kvaliteten på undervisningen i hela vårt land.....	8

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera Arbetsförmedlingen i grunden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en jobbfixarpeng.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om trygg flexibilitet på arbetsmarknaden med rättvisa turordningsregler baserade på kompetens i kombination med en stark omställningsförsäkring genom inledningsvis högre a-kassa.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en jobblinje för nyanlända från första dagen för att på så sätt stärka integrationen och ge människor en väg in i samhället.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bredda yrkesintroduktionsanställningarna till nyanlända, långtidsarbetslösa och mindre företag utan kollektivavtal.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lärlingslön och om satsningar på lärlingsutbildningar.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta erbjuda valfrihet i välfärden, vilket ger människor rätt att själva välja vård, skola och omsorg och innebär ökade möjligheter för fler kvinnor att starta företag och välja mellan flera arbetsgivare.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att behålla reformerna RUT och ROT.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stärkta insatser för att personer med funktionsnedsättning enklare ska få jobb.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa matchningsanställningar med tydliga drivkrafter för placering i varaktiga jobb.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla systemet med studentmedarbetare.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla alla högskolor och universitet samt samverkan mellan arbetsmarknaden och den högre utbildningen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att landets yrkeshögskoleutbildningar ska fortsätta att utvecklas.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkra kvaliteten på undervisningen i hela vårt land.

Reformera Arbetsförmedlingen och inför jobbfixarpeng

Idag är 371 000 personer arbetslösa i Sverige, samtidigt som jobben växer till och företagen vill expandera. Det finns tiotusentals lediga jobb att söka hos Arbetsförmedlingen. Trots det har vartannat företag med rekryteringsbehov svårt att hitta personer med rätt kompetens. Ändå misslyckas vart femte rekryteringsförsök. Den här ekvationen går inte ihop. Arbetsförmedlingen har misslyckats med sitt huvuduppdrag, att matcha människor med arbetsgivare så att fler får arbete. Konceptet med en dominerade statlig myndighet med samma verktyglåda och matchningslösning för akademiker i Stockholm som för utlandsfödda i Sorsele eller långtidsarbetslösa i Sundsvall har nått vägs ände. Behovet av en effektiv matchning och förmedling av jobb har aldrig varit större.

Centerpartiet vill reformera Arbetsförmedlingen i grunden och införa en jobbfixarpeng som går till den arbetssökande, så att hon eller han kan vända sig till certifierade, fristående arbetsförmedlare, ideella, privata eller fackliga. Vår modell innebär ökad konkurrens, högre effektivitet och en mångfald av olika aktörer, vilket leder till bättre specialisering och en mer individanpassad och effektiv matchning.

Inför trygg flexibilitet på arbetsmarknaden

Dagens turordningsregler skapar trösklar som stänger ute framförallt unga och utrikes födda. Många fast anställda, oftast äldre, vågar inte byta jobb eftersom den ekonomiska tryggheten är knuten till tillsvidareanställning. Centerpartiet vill istället skapa en trygg flexibilitet på arbetsmarknaden med rättvisa turordningsregler baserade på kompetens. I kombination med förstärkt stöd till snabb omställning uppmuntras fler att byta jobb och fler företag vågar fastanställa. På så sätt gynnas hela arbetsmarknaden.

Vi vill samtidigt införa rättvisare turordningsregler i kombination med en stark omställningsförsäkring – från ett jobb till ett annat. För att arbetslöshetsförsäkringen ska bli en stark omställningsförsäkring behöver nivån på a-kassan höjas under de tre första

månaderna av arbetslösheten. Denna höjning ska kombineras med en snabbare avtrappning i ersättningsnivåerna för att förstärka drivkrafterna till arbete. Detta leder till en mer flexibel arbetsmarknad där incitamenten till att byta jobb ökar, samtidigt som grundtryggheten är säkrad.

Inför en jobblinje från första dagen för nyanlända

För nyanlända invandrare tar det alldeles för lång tid att komma i arbete. Sverige är bland de länder i EU som är sämst på att integrera utrikes födda på arbetsmarknaden. Vi har bland de största skillnaderna i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda. För att bryta den här utvecklingen vill vi införa en jobblinje från första dagen för nyanlända. Det viktigaste för att bli en del av samhället är att få en chans på arbetsmarknaden. Människor som nyligen anlant till Sverige ska först ges chansen till ett arbete, i stället för att vänta i månader eller till och med år på sin första kontakt med arbetsmarknaden. Detta stärker integrationen och ger människor en väg in i samhället.

Bredda yrkesintroduktionsanställningarna

Tack vare Centerpartiet så trädde yrkesintroduktionsanställningarna, de så kallade YA-jobben, i kraft i januari 2014. Dessa avtal ger möjlighet till ett första steg in på arbetsmarknaden där nyanställda ungdomar kombinerar arbete med utbildning och handledning på arbetsplatsen. Arbetsgivarna får sänkta arbetsgivaravgifter och stöd till handledning, samtidigt som unga ges möjlighet att lära sig jobbet på jobbet. Med denna reform tog den dåvarande alliansregeringen ännu ett steg mot en mer hållbar och inkluderande arbetsmarknad genom sänkta trösklar för unga och andra med svag förankring på arbetsmarknaden.

Det är jobbskapande reformer som dessa, som underlättar för jobbskaparna och som skapar fler och enklare vägar in i arbete, som måste fortsätta genomsyra politiken. Centerpartiet föreslår att yrkesintroduktionsanställningarna breddas för att inkludera andra grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, i första hand långtidsarbetslösa, nyanlända och att företag utan kollektivavtal, som ofta är mindre företag omfattas av YA-jobben.

Införande av lärlingslön och satsningar på lärlingsutbildningar

Vi behöver fler reformer som gör vägen från utbildning till arbete kortare och enklare. Möjligheten att lära på jobbet för att nå yrkeskunskap är en relativt oprövad väg i Sverige. Därför måste Sverige bli bättre på att erbjuda fler utbildningsvägar till

anställning. Genom en rad olika utbildningsalternativ maximerar vi möjligheten att utnyttja varje individs potential. Utöver breddade YA-jobb måste vi även fortsätta reformera lärlingssystemet i Sverige, genom att titta på erfarenheter från Tyskland och Österrike. Lärlingsutbildningar ställer höga krav på många sätt och ska ses som en viktig väg till lärande och jobb, inte som en åtgärd för skoltrötta.

Fortsätta erbjuda valfrihet i välfärden

Rätten att välja sin egen vård och barnens förskola eller skola är för de flesta en del av vardagen. Centerpartiet vill att människor, oavsett ålder eller var man bor i landet, ska kunna bestämma mer själva. Ökade valmöjligheter stärker människors egenmakt och gör att det går att välja bort de utövare som uppvisar brister eller otillräcklig kvalitet i sin verksamhet. I takt med att offentlig sektor öppnats upp för privata aktörer har det blivit möjligt för anställda inom kvinnodominerade sektorer att välja bland en mångfald av arbetsgivare. Det innebär ökad konkurrens om arbetskraft, vilket ger vårdpersonal och andra offentligt anställda möjlighet till högre lön och förbättrad arbetsmiljö. Möjligheten att välja arbetsgivare har resulterat i lägre sjuktal, bättre trivsel och ökat inflytande.

Regeringens uppgörelse med Vänsterpartiet om att tillsätta en utredning med fokus på att begränsa möjligheterna att driva företag inom välfärdssektorn och det skarpa förslaget om att avskaffa människors rätt att välja i primärvården är ett hårt slag mot människors valfrihet och självbestämmande. Det skulle också slå hårt mot de små företagen och välfärdsföretag, som i många fall drivs av kvinnor. Runt om i landet och i många små kommuner är det privata initiativ som möjliggjort ökad valfrihet och tillgänglighet till välfärden. Vänsterregeringens antifeministiska politik blir nu uppenbar. Regeringen skiljer på verksamhet som drivs av skattemedel om den drivs inom en kvinno- eller mansdominerad sektor. För Centerpartiet är det självklart att kvinnor ska ha samma möjlighet till utveckling, frihet och självbestämmande som män.

Behålla reformerna RUT och ROT

RUT-och ROT-avdragen har sänkt trösklarna till arbete och skapat nya jobb, nya företag och markant minskat antalet svarta jobb och ökat anställningstryggheten. De har också ökat möjligheterna för kvinnor att starta och driva egna företag. Inom RUT-branschen står kvinnors företagande för 59 procent enligt SCB. Införandet av RUT har även gett många kvinnor, vilka fortfarande är de som står för majoriteten av det obetalda hemarbetet, mer tid över till annat.

Vi ser nu att vänsterregeringen planerar att halvera taket för RUT-avdrag, men vill behålla ROT. Centerpartiet ställer sig inte bakom en politik som höjer trösklarna till arbete. För att fler människor ska få chansen att få jobb behöver både RUT- och ROT-avdragen bibehållas.

Stärkta insatser för personer med funktionsnedsättning

Arbetslösheten för dem med nedsatt arbetsförmåga uppgår till 11 procent. Dessa personer möter en arbetsmarknad som diskriminerar och väljer bort dem. För Centerpartiet är det en självklarhet att ta krafttag för att se till att jobben växer fram på bred front och att trösklarna in i arbete minskar. I hela Sverige och för alla grupper. Alla människor behövs och alla jobb är viktiga. Centerpartiet vill stärka insatserna för att personer med funktionsnedsättning enklare ska få jobb.

Införande av matchningsanställningar

Det behövs fler vägar in i arbete och ytterligare stöd för de grupper som har allra svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. För att alla som kan och vill arbeta ska kunna få ett jobb krävs en inkluderande arbetsmarknad. Vi vill införa matchningsanställningar som ett alternativ till den ineffektiva sysselsättningsfasen (fas 3) och stegvis avveckla ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. Detta för att byta fokus från åtgärder till riktiga jobb.

Genom matchningsanställningar får den arbetssökande en anställning hos ett rekryteringsföretag och stöd genom en kombination av handledning och kompetensutveckling. Rekryteringsföretaget har arbetsgivaransvaret och ska samtidigt verka aktivt för, och ges starka incitament, att hitta arbetsplatser där långtidsarbetslösa på sikt kan få varaktig anställning.

Utveckla systemet med studentmedarbetare

Centerpartiet har varit pådrivande för att införa ett system med studentmedarbetare efter dansk modell. Studentmedarbetaravtal innebär att studenter vid högskolor eller universitet får ett kvalificerat jobb parallellt med sina studier. Studenten arbetar för en lägre kollektivavtalsenlig lön, men har i övrigt samma villkor som andra på arbetsplatsen. På det här sättet får studenten erfarenheter, kontakter och möjligheter till introduktion i arbetslivet under studierna. Studentmedarbetare finns idag på flera platser i Sverige. Centerpartiet vill fortsätta utveckla systemet med studentmedarbetare för att ge studenter relevant arbetslivserfarenhet redan under studietiden. Vi vill att det

offentliga både ska gå före i att erbjuda dessa tjänster och att vara ett stöd för parterna i deras arbete med att utveckla studentmedarbetaravtal.

Utveckla alla högskolor och universitet

Centerpartiet verkar för att stora och små lärosäten ska finnas i hela landet, för att lärosätena ska bli mer autonoma och ges ytterligare möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar. Den utbyggnad av den högre utbildningen i hela landet som Centerpartiet aktivt medverkat till är viktigt för regionernas utveckling.

De mindre lärosätena är ofta duktiga på innovation, samverkan med samhälle och näringsliv, samt verka som motor för regional kunskapsspridning. Höjda grundutbildningsanslag för att stärka kvalitén i utbildningen bör specifikt komma de mindre lärosätena till del. Centerpartiet vill fortsätta att utveckla de mindre högskolorna, och deras möjlighet att bedriva forskning. Vi vill premiera samverkan mellan akademi och näringsliv, bland annat genom att förändra resurstilldelningssystemet, uppmuntra strategiska innovationsområden och lyfta upp program för forskning inom miljöteknik och life science.

Fortsätta utveckla yrkeshögskoleutbildningar

Att både få arbetslivserfarenhet och en utbildning som i hög grad leder till jobb är ett bra recept för att människor ska komma i arbete. För Centerpartiet är det viktigt att man även som vuxen kan utbilda sig, såväl på gymnasial nivå som på högskolenivå.

Alliansregeringen har under de senaste åren gjort satsningar på yrkesutbildningar för vuxna. Det är en viktig satsning för att kunna byta yrkeskarriär, men också för att klara företagens kompetensbehov.

Yrkeshögskolor är ett bra exempel på utbildningar som utvecklats i samverkan med näringslivet. Företag, tillsammans med utbildningsanordnare, syr ihop utbildningar som ger företagen utbildad arbetskraft med den efterfrågade kompetensen medan deltagarna får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Det regionala inflytandet över yrkeshögskoleutbildningarna bör förstärkas. Centerpartiet verkar för att yrkeshögskoleutbildningarna byggs ut ytterligare samt att det ska bli lättare att ansöka om och bli beviljad möjlighet att bedriva yrkeshögskoleutbildning. Centerpartiet anser också att en ökad flexibilitet gällande längden på yrkeshögskoleutbildningarna är viktig, både ur studenternas och arbetsgivarnas perspektiv.

Allt detta gör sammantaget att en översyn av regelverket för yrkeshögskolorna således är nödvändig.

Stärka kvaliteten på undervisningen i hela vårt land

Med utbildning ökar chanserna att få ett jobb. Vi behöver ytterligare satsningar riktade till de elever som inte når kunskapsmålen. Vi behöver även fler reformer som säkrar kvaliteten på undervisningen i hela vårt land. För att det ska vara möjligt och attraktivt för barnfamiljer att bo i hela landet behöver skolorna få goda förutsättningar att verka. Friskolorna har ökat elevernas möjligheter, samtidigt som de blivit viktiga i många glesbefolkade delar av landet där nedläggningshotade skolor kunnat drivas vidare av föräldrakooperativ eller företag.

Centerpartiet vill underlätta för distansundervisning. Genom ett digitalt lärande ökar möjligheterna till distansutbildning och det bidrar till att utbildning blir tillgängligt i hela landet. Det behövs ökad pedagogisk utveckling inom området distansutbildning. I dag erbjuds distansutbildning främst till vuxna. Moderna lärverktyg erbjuder en ny möjlighet för mindre skolor. Saknas behöriga lärare i en skola kan en lärare från en annan skola med hjälp av modern teknik genomföra undervisningen. Att säkra kvaliteten på undervisningen i hela vårt land bör prioriteras.

Annie Lööf (C)

Anders Ahlgren (C)

Daniel Bäckström (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Fredrik Christensson (C)

Lena Ek (C)

Eskil Erlandsson (C)

Johan Hedin (C)

Ola Johansson (C)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Anders W Jonsson (C)

Johanna Jönsson (C)

Emil Källström (C)

Helena Lindahl (C)

Per Lodenius (C)

Kerstin Lundgren (C)

Rickard Nordin (C)

Annika Qarlsson (C)

Kristina Yngwe (C)

Solveig Zander (C)

Anders Åkesson (C)

Per Åsling (C)